

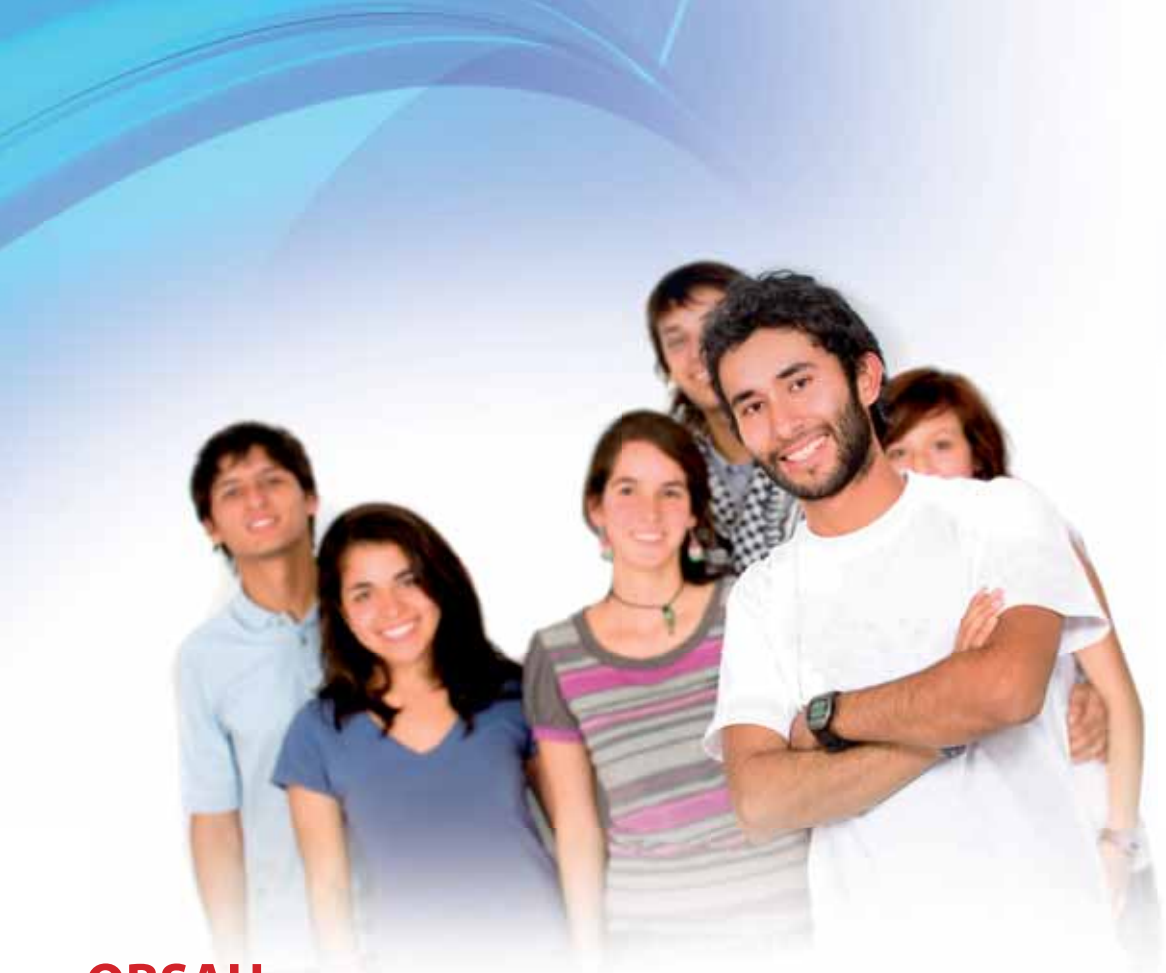

DOBRÁ PRAXE

VÝBĚR PROJEKTŮ
SPOLUFINANCOVANÝCH
Z EVROPSKÉHO SOCIÁLNÍHO
FONDU V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ
A ŠKOLSTVÍ V LETECH 2004-6

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OBSAH

KAŽDÉ DÍTĚ MÁ PRÁVO NA KVALITNÍ VZDĚLÁNÍ.....	4
VZDĚLÁVÁNÍ V NOVÉM HÁVU	5
I SLABŠÍ ŽÁCI MOHOU DOSÁHNOUT DOBRÝCH VÝSLEDKŮ	6
ZÍSKAT LEPŠÍ VZDĚLÁNÍ MOHOU I DOSPĚLÍ.....	7
KVALITNĚJŠÍ VÝUKA PRO STUDENTY MECHATRONIKY	8
ROMSKÉ DĚTI V MOSTĚ SI OBLÍBILY SVŮJ KLUB	9
ŠKOLA PRO ŽIVOT: ŽÁCI PŘEDVÁDĚLI SVÉ SCHOPNOSTI, UČITELÉ SE UČILI	10
PEDAGOGOVÉ SE UČILI, JAK MOTIVOVAT ŽÁKY K UČENÍ.....	11
JISTĚJŠÍ V ANGLIČTINĚ I EKONOMII.....	12
VZDĚLÁNÍ NA CELÝ ŽIVOT	13
SKONCOVALI S BARIÉRAMI	14
ELEKTROTECHNIKA MÁ BUDOUCNOST.....	15
UČITELÉ CIZÍCH JAZYKŮ MAJÍ ZELENOU	16
SPOLUPRÁCE UČITELŮ POMOHLA HLEDAT KLÍČ K NOVÉMU ZPŮSOBU VZDĚLÁVÁNÍ	17
CO JE OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST	18

MILÉ ČTENÁŘKY, MILÍ ČTENÁŘI,

dostala se vám do rukou publikace, jejímž obsahem a smyslem je srozumitelně informovat širokou veřejnost o úspěšných projektech, zaměřených na oblast vzdělávání a školství, které spolufinancoval Evropský sociální fond v rámci Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ) společně s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky v programovacím období 2004-6. OP RLZ byl zaměřen na zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti našich občanů a rozvoj lidských zdrojů pomocí vzdělávání a různých forem školení. Na praktických příkladech publikace ukazuje jednu z priorit programu - rozvoj celoživotního vzdělávání. Tato priorita se podle obsahového zaměření dále člení na tzv. Opatření. Uvedené projekty spadají do Opatření 3.1., které nese název Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání, a do Opatření 3.2 s názvem Podpora terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje.

V publikaci se seznámíte se třemi typy projektů.

Systémové projekty, které byly určeny k tvorbě, reformování a modernizaci systémového základu pro realizaci národní vzdělávací politiky v počátečním a dalším vzdělávání.

Národní projekty, v jejichž rámci byla realizována národní vzdělávací politika/ vzdělávací rozvojový program na celém území České republiky.

Grantová schémata, jež byla zaměřena na podporu řady aktivit vedoucích ke zkvalitnění vzdělávání v počátečním, terciárním i dalším vzdělávání, výzkumu a vývoji. Projekty pak byly realizovány přímo školami, školskými zařízeními a dalšími vzdělávacími nebo výzkumnými a vývojovými institucemi.

Na následujících stránkách Vám představíme ČTRNÁCT PROJEKTŮ zaměřených na tvorbu nových vzdělávacích programů na základních, středních, vyšších odborných a vysokých školách, školských zařízeních a dalších institucích, které se zabývají vzděláváním v České republice.

Každý z těchto projektů měl svůj specifický cíl a byl uskutečněn pro rozdílné cílové skupiny. Jimi byli nejčastěji pedagogové a žáci, kromě nich se ale autoři projektů zaměřili také na znevýhodněné skupiny obyvatelstva či migranty, etnické minority, zájemce o další vzdělávání realizované na středních a vyšších odborných školách. Každý z projektů byl navíc realizován v jiném rozsahu. Zatímco některé z nich se zaměřily na desítky lidí, jiné byly určeny pro cílovou skupinu až několika tisíc osob.

Nechceme pouze informovat o tom, jakým způsobem je možné využít finančních prostředků poskytovaných dříve uvedeným institucím, ale ukázat, že šanci na skutečnou realizaci má každý žadatel s kvalitním projektovým záměrem. Následující ukázky s tím, jak si poradili druzí, mohou být inspirací i pro Vás, kteří ještě váháte, jakým směrem by se měl Vámi plánovaný projekt ubírat.

Jde především o inspiraci pro nové programové období 2007 - 13, ve kterém se financování podobných aktivit, tedy zlepšování kvality vzdělávání na základních, středních, vyšších odborných i vysokých školách a univerzitách uskuteční v rámci nového Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK). OP VK přímo navazuje na aktivity již uvedených dvou opatření OP RLZ.

Co je cílem OP VK? Hlavním cílem programu je dosáhnout rozvoje vzdělanostní společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti ČR prostřednictvím modernizace systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji. Vzdělávací instituce tak mohou žádat o podporu např. na zavádění nových metod vyučování, rozšiřování nabídky výuky cizích jazyků nebo informačních technologií. Projekty je možné zaměřit také na zlepšení praktické přípravy studujících (především v terciárním vzdělávání), vytváření co možná nejkvalitnějších týmů zabývajících se výzkumem a vývojem a zlepšení jejich pracovních podmínek. Podrobnější informace naleznete na konci publikace.

Tým pracovníků ESF

Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR

KAŽDÉ DÍTĚ MÁ PRÁVO NA KVALITNÍ VZDĚLÁNÍ

Jak už název napovídá, tento projekt se soustředil na děti z národnostních a etnických menšin – jde hlavně o romské děti a potomky imigrantů či azylantů. Jeho cílem je pomoci těmto dětem integrovat se do společnosti a především zlepšit podmínky jejich vzdělávání, což je problém, který trápí drtivou většinu dětí z těchto znevýhodněných a kulturně odlišných prostředí.

Prvním krokem byl vznik Středisek integrace menšin (SIM). Prozatím se podařilo otevřít šest center - v Praze, Mostě, Olomouci, Brně, Opavě a Ostravě-Karvině. „Tato střediska zaměstnala psychology, speciální pedagogy, pedagogy-didaktiky, pedagogy mimovýukových aktivit, sociální pracovníky a kulturní antropology. Ti pak navázali spolupráci především se základními školami,“ popisuje hlavní manažerka projektu Jana Vobořilová.

Pro žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí mají pracovníci střediska obrovský přínos. Nejenže jim pomáhají připravit se na školní povinnosti, ale navíc dokáží specifikovat, jaké speciální vzdělávací potřeby jednotlivé děti mají, vytvořit pro ně adaptační programy a zajistit jim tutora z řad studentů vysokých škol, který jim pomáhá při překonávání těžkostí se zvládnutím učiva i sociálních kontaktů.

Střediska integrace menšin ale pomáhají i pedagogickým pracovníkům. Program nazvaný DVPP (Další vzdělávání pedagogických pracovníků) je zaměřený jak na zaměstnance středisek SIM, tak na pedagogy, asistenty pedagogů i další pedagogické pracovníky, kteří pracují se žáky z národnostních a etnických menšin a kteří mají o takovou službu zájem. Střediska jim poskytují například konzultační a poradenské služby, radí s úpravou vzdělávacích programů nebo specifiky učebních stylů a vyučovacích strategií, a tím významně zlepšují přípravu pedagogů hlavně v regionech s vysokou koncentrací žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí, zvláště pak Romů.

„Díky našemu projektu se pravděpodobně sníží počet žáků, kteří předčasně opouštějí vzdělávací systém. Děti si navíc budou vybírat typ vzdělání a následnou profesi s větší znalostí a vhladem do vlastních možností a zvoleného oboru.“

Jana Vobořilová, hlavní manažerka projektu

Název projektu:

SIM - Střediska integrace menšin (Rozvoj poradenství, vzdělávání a podpůrných služeb pro žáky se sociálním znevýhodněním)

Číslo projektu: CZ.04.1.03/3.1.00.7/0001

Typ projektu: systémový projekt

Zdroj financování: Operační program Rozvoj lidských zdrojů, Opatření 3.1

Rozpočet: 79 517 867,- Kč (19 879 467,- Kč z rozpočtu ČR, 59 638 400,- Kč z rozpočtu EU)

Cíle projektu: Vytvořit Střediska integrace menšin a v jejich rámci poskytovat poradenské, vzdělávací, informační a osvětové služby rodinám dětí, které pocházejí ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí, ale i pedagogickým pracovníkům, kteří s těmito dětmi pracují.

Realizátor projektu:

MŠMT, partner Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR

Zahájení projektu: 1. srpna 2006

Ukončení projektu: 30. června 2008

Více informací o projektu:

www.strediskasim.cz

Autoři projektu spolupracují i s krajskými koordinátory pro práci s menšinami, členy Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity, ale i s občanskými sdruženími z jednotlivých regionů. „V České republice se problémy dětí a mládeže ze sociálně znevýhodněného prostředí zabývá řada organizací, ale služby poskytované žákům a jejich rodičům, školám a pedagogům bohužel často nejsou propojeny,“ konstatuje Jana Vobořilová. „A právě propojení informací a služeb jednotlivých poskytovatelů včetně spolupráce s krajskými koordinátory a nestátními organizacemi a jejich koordinace jsou hlavním přínosem našeho projektu.“

VZDĚLÁVÁNÍ V NOVÉM HÁVU

Co je to školní vzdělávací program (ŠVP)? Jde o zásadní dokument, podle něhož bude probíhat výuka na základních i středních školách. Školní vzdělávací programy si vytvářejí jednotlivé školy samy, přičemž při jejich tvorbě vycházejí z Rámcového vzdělávacího programu vyhlášeného ministerstvem školství.

Dokumenty nazvané Školní vzdělávací program (ŠVP) patří k zásadním pilířům právě probíhající reformy školství. Jejich tvorba leží na bedrech jednotlivých škol, které si s nimi ne vždy vědí rady, a právě učitelům těchto škol projekt významně pomohl. Projekt byl rozdělen do dvou etap. Během té první si 14 pilotních gymnázií vytvářelo vlastní školní vzdělávací programy, druhá etapa pak měla tyto ŠVP ověřit v praxi.

V rámci první etapy se koordinátoři a ředitelé pilotních škol pravidelně scházeli s pracovníky ministerstva školství a výzkumného ústavu pedagogického a společně řešili nejen otázky metodiky, ale i problémy, na které učitelé škol naráželi. Zástupci pilotních škol se ale scházeli i s učiteli škol nepilotních, kterým představovali své ŠVP a hodnotili proces jejich tvorby. První etapu završila národní konference.

Konkrétním výsledkem první etapy projektu je celkem 20 kvalitních školních vzdělávacích programů a především Manuál pro tvorbu ŠVP, který může výrazně pomoci učitelům nepilotních gymnázií. „Tento manuál obsahuje jednak ukázky ze ŠVP pilotních gymnázií, ale i popis reálných situací, k nimž při tvorbě ŠVP na pilotních školách docházelo, a také dobré rady učitelů, kteří mají náročnou práci s tvorbou ŠVP již za sebou,“ vysvětlila hlavní manažerka projektu Stanislava Krčková.

V rámci druhé etapy se na pilotních školách učí právě podle ŠVP vytvořených v etapě první. Vybraná gymnázia dostávají díky projektu finanční prostředky na dělení celkem pěti hodin v prvních, od září 2007 i v druhých ročnících. „Na školách byly také vytipovány příklady dobré praxe, které by mohly být inspirací pro ostatní gymnázia,“ připomíná Stanislava Krčková. Jde například o výuku některých integrovaných předmětů nebo začleňování průřezových témat. Školy teď pořízují jejich textový, případně filmový záznam, který chtějí po ukončení projektu nabídnout i ostatním gymnáziím ve formě takzvané příručky příkladů dobré praxe. Přehledně zpracované webové prezentace pilotních škol jsou k dispozici i na webových stránkách www.pilotg-gp.cz.

I když práce na projektu byla mnohdy náročná a jak zpracovatelům, tak učitelům přinesla nejednu těžkou chvíli, výsledek stál za to. „Projekt

„Prvním přínosem byla ‚inventura‘, kterou jsme si v rámci analýzy školy udělali. Byli jsme donuceni zastavit se a položit si řadu otázek. Používáme vhodné metody výuky? Líbí se u nás našim žákům? Druhým důležitým přínosem je to, že jsme pocítili, že máme možnost udělat změnu. Dostali jsme prostor, volnost a taky zodpovědnost.“

Vedení Gymnázia tř. Kapitána Jaroše v Brně

Název projektu:

Tvorba a ověřování pilotních školních vzdělávacích programů (ŠVP) ve vybraných gymnáziích (PILOT G)

Číslo projektu: CZ 04.1.03/3.1.00.2/0005

Typ projektu: systémový projekt

Zdroj financování: Operační program Rozvoj lidských zdrojů, Opatření 3.1

Rozpočet: 40 544 343,- Kč (10 136 086,- Kč z rozpočtu ČR, 30 408 257,- Kč z rozpočtu EU)

Cíle projektu: Připravit gymnázia na tvorbu vlastních školních vzdělávacích programů (ŠVP), které budou v rámci pravidel vymezených státem odpovídat podmínkám konkrétní školy, vzdělávacím potřebám a předpokladům jejich žáků. Zároveň vytvořit takové ŠVP, které budou uplatnitelné nejen při výuce v pilotních gymnáziích, ale které poslouží i jako příklad pro další školy.

Realizátor projektu:

MŠMT, partner Výzkumný ústav pedagogický v Praze (VÚP)

Zahájení projektu: 1. června 2005

Ukončení projektu: 30. září 2008

Více informací o projektu:

www.vuppraha.cz

ještě není u konce, ale již nyní je jasné, že školy dokázaly vytvořit velmi kvalitní ŠVP. Potvrdil se předpoklad, že nejdůležitější není ono sepsání mnohostránkového dokumentu, ale samotný proces tvorby, to, že se z pedagogických kolektivů staly funkční spolupracující týmy,“ hodnotí několikaletou práci Stanislava Krčková. A spokojené vedení Gymnázia Ladislava Jaroše v Holešově dodává: „Tím, že se do tvorby ŠVP zapojil téměř celý pedagogický sbor, nastala otevřená komunikace mezi učiteli různých vzdělávacích oborů. Zlepšení komunikace uvnitř předmětu i napříč předměty bylo významným krokem na cestě ke zlepšení mezilidských vztahů.“

I SLABŠÍ ŽÁCI MOHOU DOSÁHNOUT DOBRÝCH VÝSLEDKŮ

Správné klima ve škole i zlepšení vyučovacího procesu - to všechno dokáže přinést školám a především jejich žákům dobrý, školou připravený vzdělávací program. Tohle se podařilo projektu Pilot S spolehlivě prokázat. Pro koho je vlastně určen? Pro střední odborné školy a střední odborná učiliště ze všech krajů kromě hl.m. Prahy. Celkem se do Pilotu S zapojily tři desítky škol, které získaly podporu zřizovatele. Čtyři sta šedesát pedagogů se přímo podílí na zpracování školních vzdělávacích programů, další byli zapojeni do s nimi spojených aktivit (např. školní semináře a diskuse). Náplní tohoto projektu jsou aktivity v oblastech sebehodnocení školy, tvorba pilotních školních vzdělávacích programů, spolupráce se sociálními partnery v regionu, pokusné ověřování vzdělávání podle pilotních ŠVP a další vzdělávání učitelů na pilotních školách. Pedagogové se účastní cyklu vzdělávacích seminářů, kde si například ujasňují postupy řešení, diskutují o základní reformě a možnostech, které jim přináší. Jaké jsou jejich pocity? „Představovali jsme si větší volnost při tvorbě ŠVP, ale stejně má tvorba ŠVP velký smysl. Mnoho učitelů už ztratilo chuť do práce, byli vyhořelí a teď našli zase nový impuls“, řekli například zástupci ISS služeb Příbram.

Významným je projekt Pilot S především pro žáky a jejich budoucnost. Neboť právě jejich vzdělávání a na něm závislá pozdější šance uplatnění na trhu práce jsou tím hnacím motorem. Aby mohli v konkurenci obstát, musí dosáhnout co nejlepších výsledků. „Slabší žáci mají dnes lepší výsledky. Víc si s žáky hrajeme, pracují v menších skupinkách. Žáky to víc baví, učivo umí do větší hloubky,“ řekli pracovníci SŠ hotelová a služeb Kroměříž. Na tom, jak dokázal nový způsob výuky podle ŠVP ovlivnit a změnit atmosféru ve třídách, se shodli i ředitelé některých pilotních škol. Zlepšila se atmosféra a také učitelé mají větší chuť do práce. Je to totiž pro ně nový zážitek a pocit, že mohou být u tvorby něčeho nového. „Projekt také ukázal, že dobrý vzdělávací program, který odpovídá potřebám oboru, záměrům a možnostem školy i žáků a posune vzdělávání na dané škole kupředu, nevytvoříme při běžném pracovním nasazení za měsíc,“ říká Jana Kašparová z týmu realizátorů.

„Záleží na tom, jak jsou učitelé pro vytvoření vlastního vzdělávacího programu motivováni a zda jsou ochotni ke změnám.“

Jana Kašparová z týmu realizátorů projektu

Název projektu:

Tvorba a ověřování pilotních školních vzdělávacích programů ve vybraných SOŠ a SOU – Pilot S

Číslo projektu: CZ.04.1.03/3.1.00.2/0006

Typ projektu: systémový projekt

Zdroj financování: Operační program Rozvoj lidských zdrojů, grantové schéma Opatření 3.1

Rozpočet: 39 843 454 Kč

Cíle projektu: Podpora zavádění kurikulární reformy v odborném vzdělávání a příprava školy na tvorbu vlastních školních vzdělávacích programů (ŠVP). Důležitým cílem projektu je také přispět k prohloubení vazby mezi školou a trhem práce a k většímu zapojení sociálních partnerů, zvl. zaměstnavatelů do plánování i realizace přípravy žáků na povolání.

Realizátor projektu:

MŠMT, partner Národní ústav odborného vzdělávání (NÚOV).

Zahájení projektu: 17. května 2005

Ukončení projektu: 30. června 2008

Více informací o projektu:

www.pilots.nuov.cz

ZÍSKAT LEPŠÍ VZDĚLÁNÍ MOHOU I DOSPĚLÍ

Ne každému člověku se podaří z různých důvodů získat výuční list z oboru, kterému se v dospělosti rozhodl věnovat. A mohl se kvůli tomu dostat do situace, kdy se jako zručný pracovník s mnohaletou praxí, který ovšem nemůže své dovednosti doložit příslušným dokumentem, musí bát o své zaměstnání nebo si pro nedostatek kvalifikace nemůže založit vytouženou živnost. Projekt UNIV dokázal předvést, že cenné zkušenosti je možné zúročit, i když lidé nemají odvalu začít znovu chodit do školy a dosáhnout tak požadovaného vzdělání. Týká se to například oborů: cukrář, pekař, kuchař, číšník, prodavač, kadeřník, opravář zemědělských strojů, tiskař, instalatér, mechanizátor lesní výroby nebo nástrojař a dalších.

V šesti krajích republiky vznikly sítě středních a vyšších odborných škol (v každém kraji 11), které rozšířily svou působnost o funkci centra uznávání celoživotního učení. Pro dospělé se vytvořily a vytvářejí programy dalšího vzdělávání, které je dovedou k uznání současných znalostí a schopností. Manažerka projektu Jana Bydžovská říká: „Vytváří se systém ověřování a uznávání kompetencí zájemců, kteří chtějí mít oficiálně potvrzeno, že danou kvalifikaci ovládají, i když ji přímo nevystudovali. Pro tento účel vznikají hodnotící standardy, s jejichž pomocí budou výsledky předchozího učení ověřovány.“

Jak vše vypadá v praxi? Člověk, který se rozhodne získat daný certifikát, dostane vlastního průvodce, který mu pomůže překonat strach ze zkoušky, odhalí jeho slabiny během průběžného ověřování, jež je potřeba zlepšit. Průvodce je jakýmsi hnacím motorem, psychickou podporou i rádcem. Závěrečné ověření pak nespočívá ve stresujících variantách písemek nebo ústních zkoušek před komisí, na které se spousta dospělých lidí už necítí, ale mnohem přirozenější a příjemnější cestou – povídáním si s hodnotiteli přímo během práce, kteří nenásilnou formou zjistí teoretické znalosti kandidáta a zároveň sledují jeho praktické dovednosti.

Také pro pedagogy ze zainteresovaných škol představuje projekt UNIV změnu v jejich dosavadní práci. Museli se sami začít znovu vzdělávat, a to například pomocí speciálních seminářů zaměřených na problematiku hodnotících standardů. „Dosud se celkem sto třicet pedagogických pracovníků zúčastnilo seminářů pro průvodce a hodnotitele.

„Cíle projektu jsou dva: podpořit další vzdělávání poskytované středními školami a vyššími odbornými školami a pilotně ověřit procesy uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení (na úrovni ISCED 3C, tedy vyučení).“

Jana Bydžovská, hlavní manažerka projektu

Název projektu:

UNIV - Uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení v sítích škol poskytujících vzdělávací služby pro dospělé

Číslo projektu: CZ.04.1.03/3.1.00.4/0002

Typ projektu: systémový projekt

Zdroj financování: Operační program Rozvoj lidských zdrojů, grantové schéma Opatření 3.1

Rozpočet: 84 748 447 Kč, (z toho 21 187 111,75 Kč (25%) z rozpočtu ČR a 63 561 335,25 Kč (75%) z prostředků EU)

Cíle projektu: Vytvoření partnerských sítí středních a vyšších odborných škol v šesti krajích České republiky, rozšíření nabídky těchto škol o vzdělávací kurzy pro dospělé, rozvoj profesních dovedností učitelů, kteří budou vzdělávat dospělé, vytvoření a ověření systému uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení v sítích škol.

Realizátor projektu:

MŠMT, partner Národní ústav odborného vzdělávání (NÚOV)

Zahájení projektu: 19. srpna 2005

Ukončení projektu: 31. července 2008

Více informací o projektu:

www.univ.nuov.cz

Průvodci i hodnotitelé jsou ti, kdo procesy uznávání budou na školách realizovat,“ vysvětlila část aktivit učitelů Jana Bydžovská.

KVALITNĚJŠÍ VÝUKA PRO STUDENTY MECHATRONIKY

Co je to mechatronika? Jde o kombinaci několika vzájemně se prolínajících technických oborů: nejčastěji to jsou strojírenství, elektronika a výpočetní technika. Tyto oblasti dohromady umožňují odborníkům vyvíjet jednodušší, spolehlivější a také ekonomičtější systémy.

Sebevědomý projekt, který měl za úkol zpestit a zkvalitnit výuku mechatroniky žákům středních odborných škol, se rozběhl v říjnu roku 2005 pod »taktovkou« hlavního manažera Ladislava Maixnera. Prvním výstupním počinem autorského týmu byl vznik dvou textů nazvaných Minimální teoretické a manuální dovednosti studenta oboru mechatronika a Moduly oboru mechatronika. Co bylo jejich obsahem? „Shrnuli jsme v nich, jak perspektivním oborem mechatronika je, co by měli absolventi tohoto oboru znát a z toho vyplývá, jaké jsou jejich šance uplatnit se na pracovním trhu,“ vysvětlil Ladislav Maixner.

Když byly na světě tyto odborné učební texty, zbývalo vybrat školní pracoviště, která budou pro realizaci projektu nejvhodnější. Vzorovými pracovišti se staly tři střední školy – kromě Střední odborné školy a Střední odborného učiliště Lanškroun šlo o Vyšší odbornou školu, Střední odbornou školu a Centrum odborné přípravy Sezimovo Ústí a Střední odbornou školu elektrotechnickou a strojní a Střední odborné učiliště Pardubice. Pro ně byla účast v tomto projektu významnou využívací in-jekcí a pro jejich žáky zabývající se mechatronikou příjemným osvěžením. Díky financím určeným na realizaci tohoto projektu byly školy vybaveny novými učebními pomůckami, které pomohly výuku mechatroniky posunout opět o kus dopředu. Zdejší kantoři také během výuky ověřovali, jak si studenti osvojili středoškolskou učebnici Mechatronika.

Dva speciálně sestavené týmy odborníků se musely vypořádat s dalšími úkoly: zatímco jeden tým vypracoval sbírku úloh pro praktickou výuku mechatroniky na zmíněných středních školách, druhý vytvořil sbírku úloh pro výpočty a simulaci funkcí částí mechatronických systémů. V rámci projektu bylo také uspořádáno celkem pět odborných seminářů určených středoškolským vyučujícím, které vzbudily velký zájem a zaznamenaly spoustu pozitivních ohlasů. Zpracovatelé projektu spolu s učiteli podnikli i několik zahraničních cest, mimo jiné na výstavu Didacta v Hannoveru. Navštívili také zahraniční »konkurenční« prostředí, například polské a rakouské střední i vysoké školy, které mechatroniku vyučují. „Zajímali jsme se hlavně o učební plány a pomůcky, které ve výuce používají,“ objasnil Ladislav Maixner.

„Díky projektu se nám podařilo pozvednout výuku mechatroniky na středních odborných školách.“

Ladislav Maixner, hlavní manažer projektu

Název projektu:

Podpora odborné přípravy středoškolské mládeže pro podmínky automatické i automatizované výroby (mechatronika)

Číslo projektu: CZ.04.1.03/3.1.15.1/0005

Typ projektu: grantový projekt

Zdroj financování: Operační program Rozvoj lidských zdrojů, grantové schéma Opatření 3.1

Rozpočet: 4 602 112,- Kč (1 150 528,- Kč z rozpočtu ČR, 3 451 584,- Kč z rozpočtu EU)

Cíle projektu: Zlepšit kvalitu výuky mechatroniky na středních odborných školách.

Realizátor projektu:

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Lanškroun

Zahájení projektu: 18. října 2005

Ukončení projektu: 25. září 2007

Více informací o projektu:

www.spслан.cz/tech/index.php

Celý projekt proběhl podle předem stanovených plánů a jeho úspěšný průběh zakončila konference Perspektivy mechatroniky, která se uskutečnila v Lanškrouně a na níž přijeli i zástupci navštívených škol a univerzit. Co se podle manažera projektu Ladislava Maixnera podařilo úspěšným splněním vytyčeného plánu změnit? „Díky tomuto projektu jsme mohli vylepšit metodiku praktické výuky tohoto oboru. Tím jsme pozvedli celkovou úroveň a kvalitu výuky mechatroniky na českých odborných školách a výrazně zlepšili šance absolventů tohoto oboru na uplatnění na trhu práce,“ shrnul výsledky Ladislav Maixner.

ROMSKÉ DĚTI V MOSTĚ SI OBLÍBILY SVŮJ KLUB

Bojovat o autoritu, zájem dětí v tom nejtěžším pubertálním věku 12 -15 let, umět si poradit s drobnými konflikty a doučovat romské děti co nejzajímavějším a nejlákavějším způsobem, tedy tak, aby se do Romského klubu pro děti ZŠ pravidelně a z vlastního zájmu vracel co největší počet klientů, posílit sebevědomí romských dětí, zlepšit jejich vyhlídky uspět na trhu práce a zvýšit vzdělanostní úroveň, to byly složité překážky a vytyčené cíle, které se podařilo tvůrcům projektu úspěšně zvládnout. Realizátoři museli dokázat přilákat pozornost a zájem dětí, které pocházejí z velmi problematické lokality. A našli si pro to svůj vlastní recept. „Neustále se je musíme snažit zaujmout něčím novým a zároveň je nutné dbát na dodržování kázně. Drobné konflikty nejsou výjimkou, prozatím jsme je však řešili vždy dočasným zákazem vstupu do klubu,“ řekl Petr Fadrhons z týmu realizátorů projektu.

Klub navštěvuje denně 15 až 25 dětí většinou ve věku II. stupně základní školy. Hlavní aktivitou klubu je doučování. V učebně vybavené počítači se píšou testy z češtiny i matematiky, probírá se i přírodopis nebo fyzika či zeměpis. Na každého žáka, který se poctivě doučuje, po ukončení výuky čeká sladká odměna – ve volnočasových aktivitách si může na počítači hrát hry, malovat nebo třeba posílat maily kamarádům. V takzvané malírně pro změnu probírají děti všeobecně vzdělávací témata: historii, státy Evropy, poznávání přírody a její ochranu. Nejsou jen v roli posluchačů, ale o tématu spolu diskutují. Po takových »besedách« se učí malovat rozmanitými výtvarnými technikami. Útočiště v klubu navíc najdou i děti, jimž dělají potíže domácí úkoly.

Spousta pravidelných návštěvníků klubu si zažila pocit, kdy úplně neví, co si počít se svým životem. Nyní dostali šanci najít si sami svůj směr. Vědí, že mají možnost naučit se něčemu novému, zopakovat si školní látku, které nerozumí, nebo se pokusit zodpovědně nakládat se svým volným časem. A jejich spokojenost je dána množstvím pravidelných návštěv, které mostecký romský klub eviduje. „Vzhledem k tomu, že k nám děti chodí dobrovolně a během celého projektu nepřestaly, dá se předpokládat, že se jim u nás líbí. Sami jsme mezi dětmi uskutečnili krátký dotazník, ze kterého vyplývá jejich velký zájem navštěvovat klub i nadále. Kromě výsledků získaných z dotazníků je pro nás významným signálem o zájmu dětí i skutečnost, že řada dětí čekává před klubem již půl hodiny před jeho otevřením,“ dodal Petr Fadrhons.

„Nejtěžší je pro nás zaujmout děti a ne-ztratit u nich autoritu.“

Petr Fadrhons z týmu realizátorů projektu

Název projektu:

Romský klub pro děti ZŠ zaměřený na doučování a volnočasové aktivity

Číslo projektu: CZ.04.1.03/3.1.15.1/0117

Typ projektu: grantový projekt

Zdroj financování: Operační program Rozvoj lidských zdrojů, Opatření 3.1

Rozpočet: 854 280,- Kč (z rozpočtu ČR 213 570,- Kč, z rozpočtu EU 640 710,-Kč)

Cíle projektu: Celkově podpořit vzdělanostní úroveň romských dětí, posílit sebevědomí Romů v možnosti uspět ve školském systému, vytvořit pro ně lepší vyhlídky, jak uspět na trhu práce.

Realizátor projektu:

Statutární město Most, partner Sdružení Romů města Mostu

Zahájení projektu: 1. listopadu 2005

Ukončení projektu: 30. srpna 2007

Více informací o projektu:

www.mesto-most.cz

ŠKOLA PRO ŽIVOT: ŽÁCI PŘEDVÁDĚLI SVÉ SCHOPNOSTI, UČITELÉ SE UČILI

Škola pro život je projekt, který se významně dotkl tří základních škol, pěti desítek učitelů a téměř šesti set žáků 2. stupně. Dva roky během jeho realizace spoluprací s partnerskými školami Základní škola ve Starém Městě okresu Uherské Hradiště organizovala oborové i projektové dny zaměřené na různá témata, pořádala výstavy, exkurze a nenásilnou formou tak rozvíjela kompetence žáků. Jinými slovy – žáci mohli ukázat, co všechno dokáží vytvořit v mnoha oblastech. Podíleli se například na vzniku projektových dnů Poznáváme země EU nebo Alternativní zdroje energie. „Obrovským přínosem byl projekt pro samotné žáky. Nejenže na exkurzích poznali řadu nových míst a věcí, ale prostřednictvím prezentací projektových dnů se naučili komunikovat nejen ve svém, ale i v cizím prostředí. Realizace projektu také zviditelnila školu na veřejnosti. Dokázali jsme, že peníze z ESF nejsou určeny jen pro střední a vyšší školství, ale že na ně mohou dosáhnout i základní školy. Projekt nás povzbudil v naší práci a dodal nám odvalu zúčastnit se dalšího kola,“ uvedl ředitel ZŠ Staré Město Josef Jurnykl.

Tak jako žáci, ani učitelé nezaháleli. Pro jejich další profesní rozvoj byly organizovány vzdělávací semináře v duchu moderních metod, například Osobnostní a sociální výchova, Čtením a psaním ke kritickému myšlení, Digitální fotografie. Učitelům tří partnerských škol účast v projektu umožnila navíc ještě jednu důležitou věc – možnost pokračovat ve vzájemné spolupráci i po ukončení »Školy«. „Spolupráce na projektu »Škola pro život« byla pro naše zařízení přínosem. Jako výhodná se jevila možnost získat proškolení učitelů zdarma, protože jsme malá škola a finanční prostředky jsou značně omezené. Byla to také výborná příležitost k výměně zkušeností při tvorbě školního vzdělávacího programu, protože na škole je jen jeden pedagog dané aprobace a je třeba si vyměňovat názory a zkušenosti. Klad byl i v možnosti vystoupení našich dětí na jiných školách a vzájemného porovnávání prezentací. Ze zapojených škol je naše nejmenší, ale práce našich dětí byly stejně kvalitní jako ostatních, naši žáci jsou více zvyklí vystupovat na veřejnosti,“ řekla ředitelka partnerské ZŠ Tupesy Marie Rybářová.

Uskutečňovat vytyčené cíle nebylo pro realizátory projektu problémem. Pro žáky i učitele byly všechny tyto aktivity přínosem. Nejnáročnějšími

„Aktivity a projekty žáků všech tří škol ukázaly, jak žáci ovládají výstupy a dovednosti. Společné prezentace oborových dnů byly vždy vynikající inspirací pro žáky z partnerských škol.“
Marie Leitgebová, ředitelka ZŠ a MŠ Uherské Hradiště, Větrná

Název projektu:

Škola pro život

Číslo projektu: CZ.04.1.03/3.1.15.1/0012

Typ projektu: grantový projekt

Zdroj financování: Operační program Rozvoj lidských zdrojů, grantové schéma Opatření 3.1

Rozpočet: 1 736 000,- Kč (434 000,- Kč z rozpočtu ČR, 1 302 000,- Kč z rozpočtu EU)

Cíle projektu: Postupná změna způsobu výuky, změna vztahů mezi učiteli a žáky i mezi sebou navzájem. Zvyšování a prohlubování odborné a pedagogické způsobilosti. Spolupráce škol při šíření dobrých zkušeností. Rozvoj kompetencí žáků.

Realizátor projektu:

Základní škola Staré Město, okres Uherské Hradiště, příspěvková organizace

Zahájení projektu: 18. října 2005

Ukončení projektu: 30. července 2007

Více informací o projektu:
www.zsstmesto.cz

okamžiky ve dvouletém období Školy pro život byla administrace projektu, z ní především monitorovací indikátory. Zatímco se žáci naučili během „Školy pro život“ více komunikovat mezi sebou, orientovat se v cizím prostředí a poznali spoustu nových podnětů na tematických exkurzích, učitelé začali zkoušet nové metody vyučování, které jim školení představila. A co je velmi důležité – upevnili spolupráci mezi sebou.

PEDAGOGOVÉ SE UČILI, JAK MOTIVOVAT ŽÁKY K UČENÍ

Tvorba základních dokumentů vzdělávacího programu za účelem zlepšení vzdělávání na základní škole, motivace dětí k učení i příprava pedagogů na změny v systému jejich práce. To jsou hlavní pilíře projektu, jehož realizace odstartovala v říjnu roku 2005. Aby vše dospělo ke zdárnému konci, muselo se ale začít budovat pěkně od základů. Těmi bylo například vytvoření realizačního týmu projektu, zajištění materiálních podmínek pro vzdělávání učitelů přímo ve škole nebo příprava vzdělávacího systému. Sami učitelé, dříve než se rozhodli změněm ve vyučování vystavit své žáky, se museli naučit mezi sebou komunikovat, společně dohodnout a stanovit učební plán a osnovy jednotlivých vzdělávacích oborů. „Nejtěžší byla motivace pedagogických pracovníků k účasti na seminářích, workshopech. Jejich systematická příprava byla časově velmi náročná,“ řekl o projektu ředitel ZŠ Josefa Kajetána Tyla v Písku Jaromír Hladký.

Motivovat šest desítek pedagogů (průměrného věku 45 let) se ale nakonec podařilo a školám v projektu zainteresovaným i vyplatilo. Jejich společnou práci a změny s ní spojené pocítilo asi 550 žáků II. stupně (průměrné věkové kategorie 13-14 let.)

Aktivity, které s projektem souvisely, byly přijímány drtivou většinou velmi kladně. Tito účastníci se shodli na tom, že pro jejich další práci byl projekt přínosem. „Pouze jedna dílčí aktivita nebyla hodnocena pozitivně, neboť lektor nedocenil předchozí přípravu našich učitelů a nepřipravil svůj seminář v intencích předloženého požadavku. Proto na základě tohoto výsledku byl zajištěn seminář náhradní, který byl naopak přijat velice pozitivně a učitelé bylo vyžádáno pokračování v příštím školním roce,“ popsal dění kolem projektu Jaromír Hladký.

Co všechno se tedy učitelé během projektu naučili? Například týmově řešit problémy a vzdělávací projekty nebo na základě důkladného seznámení se s cíli základního vzdělávání vybrat vhodné učivo. Slova chvály pro projekt má i místní školní psycholožka Zuzana Maříková: „Co se týče školení, většina měla výbornou úroveň, získali jsme řadu nových poznatků, metod práce, hlavně ale většina učitelů pochopila a přijala potřebu změny tradičního školství. Je tu dost lidí, kteří se této potřebě ve své práci už přizpůsobili, ti skeptičtí jsou nuceni pod tíhou argumentů alespoň začít. Velkou roli v tomto ohledu sehrály osobnosti lektorů, jejich dlouholeté zkušenosti z pedagogické praxe a schopnost předat druhým nejen informace, ale i vlastní nadšení a přesvědčení.“

„Zpětné vazby obou cílových skupin na aktivity, které byly v rámci projektu realizovány, byly vesměs velice pozitivní, označované jako přínosné pro další pedagogickou práci.“

Jaromír Hladký, ředitel ZŠ J. K. Tyla Písek

Název projektu:

Příprava a tvorba školních vzdělávacích programů ZŠ J. K. Tyla Písek a ZŠ Vodňany, Alešova ul. v návaznosti na prohloubení odborné a pedagogické způsobilosti učitelů

Číslo projektu: CZ.04.1.03/3.1.15.1/0201

Typ projektu: grantový projekt

Zdroj financování: Operační program Rozvoj lidských zdrojů, grantové schéma Opatření 3.1

Rozpočet: 1702500 Kč (425625 Kč z rozpočtu ČR/ 1276876 Kč z rozpočtu EU)

Cíle projektu: Zkvalitnění vzdělávání v ZŠ především přípravou pedagogů na změnu po stránce pedagogické, psychologické a didaktické, tvorba kvalitních kurikulárních dokumentů - přípravou a zavedením do praxe kvalitního školního vzdělávacího programu (ŠVP) coby nutného základu pro změnu vzdělávacího klimatu zúčastněných škol a pro efektivitu jejich vzdělávací a výchovné funkce vzhledem k potřebám výraznější motivace dětí k učení, úspěšnosti absolventů ZŠ v sekundárním vzdělávání a posleze na trhu práce v jejich zaměstnatelnosti a motivace žáků k potřebě dalšího a celoživotního vzdělávání.

Realizátor projektu: ZŠ Josefa Kajetána Tyla a MŠ Písek, Tylova 2391

Zahájení projektu: 18. října 2005

Ukončení projektu: 30. června 2007

Více informací o projektu:
www.zstylova.cz/projekty-a-granty

JISTĚJŠÍ V ANGLIČTINĚ I EKONOMII

Studenti bakalářských a magisterských programů na Vysoké škole finanční a správní měli v uplynulých čtyřech semestrech ojedinělou šanci – své studium si mohli obohatit některým z deseti kurzů, které jim škola mohla nabídnout právě díky financím z fondu Evropské unie.

První pětice seminářů byla vedena v anglickém jazyce – studenti si mohli vybrat mezi makroekonomií, mikroekonomií, mezinárodními financemi, regionálním rozvojem a hospodářskou a strukturální politikou. Díky těmto kurzům, které byly dříve vedeny pouze v češtině, si nejen vylepšili své komunikační schopnosti a naučili se pracovat s cizojazyčnými texty, ale navíc si osvojili i odbornou anglickou terminologii. To ocenili především ti studenti, kteří chtějí pokračovat ve studiu v zahraničí.

Druhá část projektu zahrnovala pětici aplikovaných seminářů, které lektori vedli v českém jazyce. Šlo opět o aplikovanou makroekonomii, mikroekonomii, regionální rozvoj, mezinárodní finance a hospodářskou a strukturální politiku EU. Posluchači měli během těchto kurzů možnost aplikovat své teoretické znalosti na řešení některých praktických problémů, jakými jsou například analýza dopadu přímé zahraniční investice na ekonomiku regionu, možnosti čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů nebo situace na trhu mobilních operátorů. „Tyto kurzy výrazně zvýšily provázanost teoretických znalostí s jejich praktickými aplikacemi. Absolventi budou ve výše uvedených oborech schopni zpracovávat analýzy ekonomické, finanční i rozvojové,“ poznamenala Lenka Melicharová, vedoucí oddělení vzdělávacích projektů VŠFS.

Každý seminář trval 1,5 hodiny, tedy dvě vyučovací hodiny vcelku, a opakoval se 10krát za semestr. Všechny desítky seminářů startovalo vždy na začátku semestru, takže v rámci projektu se celý cyklus opakoval čtyřikrát. Úspěšní absolventi získali certifikáty a mohli požádat o započítání zkoušky ve svém bakalářském nebo magisterském studiu.

Po čtyřech semestrech pilné práce nezastírají obě strany spokojenost. Studenti si v anketách, které vyplňovali vždy na konci semestru, pochvalují organizační zajištění kurzů i lektory, kterými byli odborníci z praxe. „Někteří studenti dokonce získali bezprostředně po úspěšném ukončení kurzu pracovní nabídku na významnou pozici nebo povýšení v rámci organizace, ve které již působili,“ vysvětlila Lenka Melicharová.

Stejně pozitivně hodnotí projekt i vedení školy, byť pro něj bylo zpočátku velmi náročné rozvrhnout kurzy tak, aby se každý student mohl

„Náš projekt umožnil studentům zúčastnit se výuky deseti předmětů. O tom, že tyto předměty byly vybrány správně a že výuka v nich byla kvalitní, svědčí i to, že někteří studenti úspěšně absolvovali během trvání projektu i šest předmětů.“
Petr Budinský, ředitel projektu

Název projektu: Podpora a rozvoj bakalářského a magisterského studijního programu (obchodní název 5+5 pro hodnotnější studium)

Číslo projektu: CZ.04.1.03/3.2.15.1/0027

Typ projektu: grantový projekt

Zdroj financování: Operační program Rozvoj lidských zdrojů, grantové schéma Opatření 3.2

Rozpočet: 2 830 276,- Kč (707 569,- Kč z rozpočtu ČR, 2 122 707,- Kč z rozpočtu EU)

Cíle projektu: Zkvalitnit a diverzifikovat současný bakalářský a magisterský studijní program a zvýšit tak konkurenceschopnost absolventů kurzů na trhu práce díky jejich vyšší schopnosti studovat a komunikovat na odborné úrovni v anglickém jazyce.

Realizátor projektu: Vysoká škola finanční a správní o.p.s – střediska Kladno a Most

Zahájení projektu: 25. října 2005

Ukončení projektu: 24. srpna 2007

Více informací o projektu: www.vsfcs.cz

přihlásit do kteréhokoli z nich. Nakonec se vše podařilo a výsledky předčily i ta neoptimističtější očekávání, o čemž svědčí slova ředitele projektu Petra Budinského: „Vzhledem k dosaženým výsledkům rozhodlo vedení školy o pokračování tohoto projektu z vlastních zdrojů školy – předměty vyučované v anglickém jazyce budou studentům nabízeny i v příštím akademickém roce, a to nejen v Mostě a v Kladně, jako tomu bylo dosud, ale nově i v Praze.“

VZDĚLÁNÍ NA CELÝ ŽIVOT

Ambiciózní projekt si kladl za cíl pomoci absolventům vysokých škol, ale i ostatním uchazečům o zaměstnání, uplatnit se na trhu práce. Nezaměstnanost je totiž na Ostravsku obzvláště palčivým problémem. Proto byli cílovou skupinou, na niž se autoři projektu zaměřili, především studenti vysokých škol, kteří mají zájem o další studia v kurzech celoživotního vzdělávání. Řešitelé ale nezapomínali ani na akademické pracovníky, kteří mají na univerzitách oblast celoživotního vzdělávání na starosti, a lidi zabývající se profesním vysokoškolským poradenstvím.

Spoluautoři projektu, tedy odborníci z Vysoké školy podnikání v Ostravě a Obchodně podnikatelské fakulty Slezské univerzity v Karviné, navrhli, zpracovali a nakonec také vyzkoušeli speciální výukové kurzy, které rozvíjejí dovednosti absolventů potřebné pro vstup do podnikové praxe, případně do podnikání.

Aby se ujistili, že kurzy skutečně vyhovují potřebám studentů, vyzkoušeli je autoři na obou partnerských univerzitách. Zdejší studenti, případně uchazeči o studium, si mohli vybrat z celkem pěti zaměření - Informatika v podnikání, Podnikavost, Komunikace v podnikání, Podnikatelské projekty a Finance. „Každý z těchto balíčků nabízí ještě několik modulů,“ vysvětlil hlavní manažer projektu Vladimír Krajčík z Vysoké školy podnikání.

Například studenti, které zaujal balíček nazvaný Informatika v podnikání, si tak mohli vybrat ze tří modulů – Informatika v našem životě, Svět informací a jak se v něm pohybovat a Elektronické podnikání. Stejně tak studenti, kteří si vybrali balíček Komunikace v podnikání, mohli absolvovat kurzy nazvané Prezentujte se úspěšně, Jak komunikovat na pracovišti nebo Nebojme se médií.

V rámci projektu se uskutečnilo i několik seminářů a konferencí, na nichž autoři představili metodiku pro návrh a přípravu vzdělávacích balíčků, školili autory tréninkových textů k modulům, probírali připomínky a náměty a nakonec prezentovali výsledky. V prosinci roku 2006 pak proběhla závěrečná konference projektu PLUUS v prostorách Institutu Rozvoje Podnikání v Ostravě, na níž autoři kromě prezentace jednotlivých balíčků a výsledků pilotního ověření oznámili i vytvoření centra podpory, podnikavosti a praxe, které se má absolventům intenzivně věnovat.

„Naším cílem bylo pomoci účastníkům celoživotního vzdělávání na vysokých školách učit se a uplatnit se.“
Autoři projektu

Název projektu: Pomozme lidem učit se a uplatnit se (PLUUS)

Číslo projektu: CZ.04.1.03/3.2.15.1/0138

Typ projektu: grantový projekt

Zdroj financování: Operační program Rozvoj lidských zdrojů, grantové schéma Opatření 3.2

Rozpočet: 4 253 880,- Kč

Cíle projektu: Pomoci především absolventům, ale i dalším zájemcům o studium v kurzech celoživotního vzdělávání na vysokých školách kvalitně se uplatnit na trhu práce. Tím zároveň přispět k prevenci nezaměstnanosti absolventů vysokých škol již před vstupem na trh práce.

Realizátor projektu: Vysoká škola podnikání, a.s., Ostrava

Zahájení projektu: 25. října 2005

Ukončení projektu: 24. března 2007

Více informací o projektu: www.vsp.cz/pluus

SKONCOVALI S BARIÉRAMI

Dnešní společnost od absolventů vyžaduje, aby kromě znalostí vynikali i v komunikaci, týmové spolupráci a byli schopni samostatně tvůrčí práce. Stejně tak je kladen důraz na to, aby ke vzdělání měli přístup skutečně všichni lidé, včetně osob s různým handicapem. A právě k tomuto cíli směřoval úspěšný projekt pojmenovaný Nechť studuje kdokoli, kdekoli a kdykoliv!

Nejlepším způsobem, jak odstranit bariéry v přístupu ke vzdělání, je podle autorů projektu využití moderních informačních a komunikačních technologií. V rámci projektu proto postupně vytvořili celkem 70 eLearningových studijních kurzů, prostřednictvím nichž studuje na 3300 studentů. Tento způsob studia má pro studenty neocenitelné výhody. Mohou si »stahovat« potřebné materiály přímo z webových stránek, a to kdykoli se jim to hodí. Na příslušných stránkách také najdou zadání úkolů, termíny nebo platformu pro jejich odevzdávání. Mohou tu komunikovat s ostatními studenty i pedagogy a své znalosti si mohou průběžně prověřovat formou sebetestování.

Kurzy mají vysokou úroveň a studenti díky nim mohou při vzdělávání postupovat tempem, které jim osobně vyhovuje, a také podle svých individuálních možností a schopností. Autorům projektu se tak podařilo vytvořit takový model efektivního vzdělávání, který je nezávislý na čase, v němž se student vzdělává, na místě, kde se během studia nachází, a dokonce i na jeho individuálních schopnostech – například na rychlosti práce nebo předchozích znalostech. Beze zbytku se jim tak podařilo naplnit motto projektu „Nechť studuje kdokoli, kdekoli a kdykoliv“.

„Studenti hodnotí online studium velmi kladně. Nové přístupy jim výrazně pomáhají a oni je pomalu začínají chápat jako samozřejmé. Divně jim naopak připadají ty studijní předměty, které jsou dosud koncipovány postaru, tedy aniž by byly akceptovány změny, jež do společnosti přinesl internet,“ komentuje změny, které projekt přinesl, jeho manažerka Danuše Bauerová. „Náš projekt navíc přispěl ke zvýšení procenta populace, které dosáhlo na bakalářský a vyšší stupně vzdělání.“

Projekt má ale ještě další významné přínosy – s jeho přispěním byl založen Institut inovace vzdělávání, který školí samotné vzdělavatele. Projekt navíc zásadním způsobem přispěl ke zlepšení studijních podmínek pro zdravotně znevýhodněné studenty. V jeho rámci totiž vzniklo Centrum pro handicapované studenty Slunečnice, jehož úkolem je tyto studenty

„Jsem prakticky nevidomá, takže jsem se během studia potýkala s řadou problémů. Proto nyní uplatňuji své zkušenosti při pomoci handicapovaným studentům. Byl to můj velký den, když pan rektor s panem děkanem přestřihli slavnostní pásku při otevření Centra pro handicapované studenty.“
Zřakově handicapovaná studentka, která musela projít studiem bez jakékoli podpory a dnes v rámci projektu pomáhá ostatním postiženým

Název projektu: Informační a komunikační technologie jako nástroj pro rozvoj systému, struktury a kvality vzdělávání aneb Nechť studuje kdokoli, kdekoli a kdykoliv!

Číslo projektu: CZ.04.1.03/3.2.15.1/0007

Typ projektu: grantový projekt

Zdroj financování: Operační program Rozvoj lidských zdrojů, grantové schéma Opatření 3.2

Rozpočet: 9 507 000,- Kč (2 376 750,- Kč z rozpočtu ČR, 7 130 250 Kč,- z rozpočtu EU)

Cíle projektu: Zvýšit kvality akreditovaných studijních programů efektivním využíváním informačních a komunikačních technologií a zpřístupnit studium handicapovaným studentům. Tím ve výsledku přispět ke zvýšení zaměstnatelnosti, flexibility a kvalifikovanosti budoucích absolventů.

Realizátor projektu: Ekonomická fakulta Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava

Zahájení projektu: 1. listopadu 2005

Ukončení projektu: 31. října 2007

Více informací o projektu: <http://virtuniv.cz>

podporovat a pomáhat jim překonávat ty bariéry, které nesouvisí s jejich schopnostmi nebo nadáním. Centrum navíc pomáhá i handicapovaným uchazečům o studium. „Jsme pyšní hlavně na to, že jsme zdravotně handicapované studenty zapojili do vlastní práce na projektu. Centrum Slunečnice iniciovala a vede těžce zdravotně handicapovaná absolventka, grafické práce spojené s propagací projektu jsou zase dílem zrakově postiženého spolupracovníka. Oba dva tak mohou své osobní zkušenosti využít pro prospěch ostatním,“ vysvětluje Danuše Bauerová.

ELEKTROTECHNIKA MÁ BUDOUCNOST

Seznámit učitele elektrotechniky a elektroniky s novými postupy a technologiemi, které se dnes používají při navrhování elektronických systémů a které mohou s úspěchem používat při vlastní výuce, a tím zvýšit jejich odbornost. Takový cíl si vytkli autoři tohoto projektu a jejich předsevzetí se jim daří beze zbytku plnit.

V rámci projektu totiž vytvořili celkem 11 dvoudenních nebo dvouapůldenních kurzů, v nichž se vyučovaly moderní metody návrhu elektronických systémů. Zatím proběhlo devět kurzů, zbylé dva byly naplánovány na letošní podzim. „Z dotačních peněz jsme mimo jiné zaplatili odborníky, kteří se na kurzech podíleli,“ uvedla Eva Martincová z BTIC – Brněnského vzdělávacího a inovačního centra. K těmto odborníkům patřili jak odborní lektori, tak techničtí pracovníci, kteří zajišťovali hardwarovou a softwarovou podporu kurzů, návrhář, který vyvinul několik demonstračních přípravků, a administrativní pracovník.

Dále se z projektových peněz financovaly cestovní náhrady pro zahraniční lektory, nákup hardwaru, softwaru a nezbytného kancelářského materiálu, výroba školících a informačních materiálů a pořízení součástek pro zmíněné demonstrační přípravky, které byly používány při kurzech. Ty si poté účastníci kurzu zdarma odnesli a mohou je používat ve vlastní výuce.

Do tohoto úspěšného projektu se zapojilo celkem 135 učitelů elektrotechniky a elektroniky z 39 středních průmyslových a odborných škol. A většina z nich byla s kurzy maximálně spokojena. Průměrná účast na kurzech byla dokonce mnohem vyšší, než autoři projektu při přípravě žádosti o dotaci předpokládali. Pozitivní reakce vyllynuly i z dotazníků, které účastníci kurzů vyplňovali po jejich absolvování.

„Ukázalo se, že učitelé středních škol mají zájem o další profesní vzdělávání v oboru, který se velice rychle vyvíjí a který je v regionu žádan. Poptávka zaměstnavatelů, zejména zahraničních, po kvalifikovaných návrhářích totiž v regionu neustále roste,“ konstatuje Eva Martincová. „Naše zkušenost dokázala, že učitelům vyhovuje i forma tohoto vzdělávání, tedy kurzy garantované vysokou školou. Sami pedagogové totiž často nemají čas ani prostředky, aby si nové poznatky hledali sami.“

„Vlastní obsah kurzu byl zajímavý a pro moji práci velmi přínosný. Vyhovovala mi jak délka kurzu, tak i termín. Protože získané poznatky určitě upotřebím, uvítal bych i pokračování kurzu.“

Účastník kurzu Bohumil Brtník, Střední průmyslová škola v Jihlavě

Název projektu: Vzdělávání v oboru návrhu elektronických systémů

Číslo projektu: CZ.04.1.03/3.2.15.1/0073

Typ projektu: grantový projekt

Zdroj financování: Operační program Rozvoj lidských zdrojů, grantové schéma Opatření 3.2

Rozpočet: 1 993 700,- Kč (498 425,- Kč z rozpočtu ČR, 1 495 275,- Kč z rozpočtu EU)

Cíle projektu: Zvýšit odbornost učitelů elektrotechniky a elektroniky na středních průmyslových a odborných školách, a tím ovlivnit kvalitu odborné výuky na těchto školách.

Realizátor projektu: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií, Ústav mikroelektroniky

Zahájení projektu: 5. ledna 2006

Ukončení projektu: 4. ledna 2008

Více informací o projektu: www.btic.cz

UČITELÉ CIZÍCH JAZYKŮ MAJÍ ZELENOU

Projekt Brána jazyků umožnil celkem 7142 učitelům, kteří na českých školách vyučují nebo se chystají vyučovat cizí jazyky, zlepšit svou kvalifikaci. Právě vysoký počet zájemců o kurzy nejlépe svědčí o tom, jak dobře byl projekt připravený.

Přihlášení učitelé byli rozděleni do tří skupin. První z nich tvořili kvalifikovaní kantoři, kteří sice nemají odbornou způsobilost k výuce cizích jazyků, ale kteří příslušný cizí jazyk učí nebo učít budou. Ti díky projektu absolvovali na 160 hodin jazykových kurzů (angličtiny, němčiny nebo francouzštiny) a 40 hodin metodiky výuky jazyka, což jim umožnilo zvýšit si svou vstupní jazykovou úroveň ze stupně B1 na požadovanou úroveň B2 podle hodnotící tabulky Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Do druhé skupiny spadali vysokoškolsky vzdělaní učitelé cizího jazyka, kteří si své dosavadní znalosti chtěli prohloubit. To jim umožnil kvalitně sestavený třicetihodinový soubor seminářů zaměřených právě na nové metody cizojazyčné výuky. Konečně třetí skupinu tvořili ostatní pedagogičtí a odborní pracovníci ve školství, kteří si během celkem 150 hodin výuky zvýšili vstupní úroveň o jeden stupeň. „Mnozí z těchto učitelů jsou předkladateli mezinárodních projektů a jazykové znalosti získané v projektu využívají hlavně při komunikaci se zahraničními partnery,“ vyzdvihla přínosy projektu jeho hlavní manažerka Anna Kameníčková. „Náš projekt navíc pomohl zvýšit počet učitelů, kteří získali osvědčení s doložkou o dílčí způsobilosti k výuce cizího jazyka. Tím pomohl hlavně těm školám, jejichž ředitel nemá k výuce cizího jazyka vysokoškolsky vzdělaného odborníka,“ dodala další z pozitiv projektu.

S výsledky projektu Brána jazyků jsou dnes obě strany - zpracovatelé i jeho účastníci - maximálně spokojeni. „Zpětné reakce lektorů i účastníků projektu byly z 95 procent kladné,“ pochvaluje si Anna Kameníčková. A to navzdory tomu, že projekt dal hlavně zpočátku celému týmu pěkně »zabrat«. „Náročné bylo především zajistit lektorské týmy ve všech krajích České republiky, hodně práce bylo i s organizací úvodního testování zájemců o studium a jejich rozdělování do studijních skupin. Obtížné bylo i naučit se správně řešit veškerou administrativu spojenou s projektem.“

Nadšení neskrývají ani samotní účastníci. „Vážíme si toho, že se můžeme zdokonalovat v jazyce, a to za takových vynikajících podmínek, které

„Vážíme si toho, že se můžeme zdokonalovat v jazyce, a to za takových vynikajících podmínek, které nám Brána jazyků poskytuje - perfektně připravení vyučující, intenzivně vedené hodiny, výborná učebnice, technické zázemí.“

Eva Veselá a Jana Uchytlová, účastnice jazykového kurzu Brána jazyků v Prostějově

Název projektu: Národní projekt Brána jazyků - Rozvoj specifických kompetencí pedagogických a odborných pracovníků ve školství za účelem zkvalitňování vzdělávání na ZŠ, SŠ a VOŠ

Číslo projektu: CZ.04.1.03/3.1.00.5/0004

Typ projektu: národní projekt

Zdroj financování: Operační program Rozvoj lidských zdrojů, Opatření 3.1

Rozpočet: 70 576 412,- Kč (17 644 103,- Kč z rozpočtu ČR, 52 932 309,- Kč z rozpočtu EU)

Cíle projektu: Rozšíření jazykových a metodických kompetencí kvalifikovaných učitelů bez i s odbornou způsobilostí k výuce cizích jazyků a ostatních pedagogických a odborných pracovníků ve školství.

Realizátor projektu: Národní institut pro další vzdělávání

Zahájení projektu: 1. října 2005

Ukončení projektu: 29. února 2008

Více informací o projektu: www.nidv.cz

nám Brána jazyků poskytuje - perfektně připravení vyučující, intenzivně vedené hodiny, kvalitní učebnice i technické zázemí,“ svěřily se Eva Veselá a Jana Uchytlová, které se zúčastnily kurzů v Prostějově. „Vnímáme to jako hnací motor, který nás nutí na sobě pracovat. Strašně bychom si přály, aby projekt pokračoval a abychom mohly navázat na naši současnou jazykovou úroveň.“

SPOLUPRÁCE UČITELŮ POMOHLA HLEDAT KLÍČ K NOVÉMU ZPŮSOBU VZDĚLÁVÁNÍ

Pro mnoho nezasevěných pedagogů byla tvorba školního vzdělávacího programu (ŠVP) jednou velkou neznámou. Jak a s čím vlastně začít? Co je správný postup a jak to dělají druzí? Tyto a další podobné otázky nedaly učitelům spát. Projekt koordinátorům ŠVP ukázal možná řešení a přinesl odpovědi na jejich otázky.

Co bylo například náplní projektu? Základem projektu byly Semináře pro koordinátory ŠVP a Akce na zakázku pro pedagogické sbory. Neproběhly by však bez lektorského týmu, který musel projít náročným vzděláváním. Další metodickou podporou bylo poradenství formou osobních konzultací, někdy stačila pouze písemná odpověď na konkrétní dotaz učitele. Koordinátoři si mohli v závěru projektu ověřit správnost svých postupů ve workshopech nabízených po celé republice v počtu více než pěti desítek.

„Asi bychom si všichni měli uvědomit, že nejsme dokonalí, že existuje víc cest, které vedou k cíli, a že není špatné znát cestu někoho jiného. Měli bychom si uvědomit, že nám nemůže být všechno přistrčeno až pod nos, že i my se na některých věcech musíme podílet,“ konstatuje jeden z účastníků Semináře pro koordinátory, těmito slovy dokázal vyjádřit jednu z hlavních myšlenek projektu.

Vzdělávací část projektu je postavena na porozumění hlavním principům tvorby ŠVP, které vycházejí z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Jak hodnotili Akce na zakázku její absolventi? Co jim projekt přinesl? „Jasně pochopení ŠVP příjemnou formou; odkrytí tajů ŠVP; způsoby hodnocení žáků; porozumění ŠVP jako celku; produktivní diskuze vedené ke konkrétním závěrům, poznání, jak na to; utřídění pojmů; lidský přístup školitele; konečně konkrétní věci a praktické předvedení, jak pomoci při tvorbě vzdělávacího programu; odstranění obav z neznámého; informace a navíc trocha motivace.“

„Očekávané problémy jsou společné. Nejsem sama.“

„Chceme proškolit i další lidi ze sboru nebo celý sbor.“

„Spadl z nás strach a obavy.“

Název projektu: Zavádění Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) do praxe (zkráceně Koordinátor)

Číslo projektu: CZ.04.1.03./3.1.00.3/0003

Typ projektu: národní projekt

Zdroj financování: Operační program Rozvoj lidských zdrojů, Opatření 3.1

Rozpočet: 55 654 808,- Kč (13 913 702,- Kč z rozpočtu ČR, 41 741 106,- Kč z rozpočtu EU)

Cíle projektu: Základním cílem projektu je poskytnout školám metodickou pomoc při tvorbě školních vzdělávacích programů podle RVP ZV.

Realizátor projektu: Národní institut pro další vzdělávání

Zahájení projektu: 1. června 2005

Ukončení projektu: 30. listopadu 2007

Více informací o projektu: www.nidv.cz (sekce Projekty)

I když se zdá, že realizace projektu může běžet jako po másle, organizátoři se čas od času dostali do obtížnějších situací. „Nejtěžší bylo vytvořit a realizovat systém administrace, složitá byla i komunikace realizačního týmu, protože regionální manažeri působí na třinácti krajských pracovištích NIDV a nemají denní přímý kontakt s řídicím výborem,“ řekla Lucie Holacká z týmu realizátorů Koordinátora.

Význam projektu Koordinátor spočívá v dlouhodobé, systematické a bezplatné pomoci učitelům při řešení pro školství velice závažné, aktuální otázky, a to je tvorba vlastních školních vzdělávacích programů. Projekt je ojedinelý svým rozsahem, přičemž dokázal podchytit konkrétní problémy určité školy či koordinátora. Garantuje stejný standard ve všech krajích a zajišťuje jednotnost předávaných poznatků. V neposlední řadě kvalitní lektorský tým pomohl projektu k úspěchu.

CO JE OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST

Jak již bylo uvedeno v úvodu, publikace neslouží pouze jako popis toho, co se v minulém programovacím období uskutečnilo z Evropského sociálního fondu v oblasti vzdělávání. Cílem publikace je především inspirovat potenciální žadatele v novém programovém období 2007-13.

V úvodním textu byl ve stručnosti nastíněn obsah **Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost** (dále OP VK), programu, který bude Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT) realizovat v letech 2007-13 a který umožní využívat finanční prostředky z Evropského sociálního fondu (ESF) mimo jiné právě ze strany škol a školských zařízení, krajů, měst a obcí, nevládních neziskových organizací.

Program je zaměřen na modernizaci počátečního vzdělávání ve školách a na podporu a dostupnost dalšího vzdělávání pro ty, kteří pocítují potřebu a nutnost doplňovat si v průběhu profesní kariéry svoji dosavadní kvalifikaci.

Prostřednictvím OP VK bude k dispozici **2 151,4 mil. €** (cca 60, 240 mld. Kč), přičemž 85 % tvoří zdroje EU (ESF) a 15 % národní zdroje ze státního rozpočtu.

Co se z něj bude financovat?

Jednotlivé aktivity budou financovány v rámci čtyř prioritních os OP VK. Prioritní osy jsou dále členěny do jedenácti oblastí podpory. Samostatnou prioritní osu tvoří technická pomoc, která obsahuje podporu pro aktivity řídicího orgánu (MŠMT) a zprostředkujících subjektů (krajů).

Prioritní osa č. 1: Počáteční vzdělávání

Oblasti podpory:

- 1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání
- 1.2 Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- 1.3 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení

Prioritní osa č. 2: Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj

Oblasti podpory:

- 2.1 Vyšší odborné vzdělávání
- 2.2 Vysokoškolské vzdělávání
- 2.3 Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji
- 2.4 Partnerství a sítě

Prioritní osa č. 3: Další vzdělávání

Oblasti podpory:

- 3.1 Individuální další vzdělávání
- 3.2 Podpora nabídky dalšího vzdělávání

Prioritní osa č. 4a: Systémový rámec celoživotního učení (cíl Konvergence)

Prioritní osa č. 4b: Systémový rámec celoživotního učení (cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost)

Oblasti podpory:

- 4.1 Systémový rámec počátečního vzdělávání
- 4.2 Systémový rámec terciárního vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji
- 4.3 Systémový rámec dalšího vzdělávání

Prioritní osa č. 5a: Technická pomoc (cíl Konvergence)

Prioritní osa č. 5b: Technická pomoc (cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost)

Oblasti podpory:

- 5.1 Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu
- 5.2 Informovanost a publicita programu
- 5.3 Absorpční kapacita subjektů implementujících program

Kde se dozvím více informací?

Pro všechny, kteří se rozhodli zapojit do tohoto operačního programu, poskytuje bližší informace Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Více je možné najít na internetových stránkách:

www.msmt.cz/eu/esf případně na www.esfcr.cz či www.strukturalni-fondy.cz

nebo se obrátit na kontaktní emailovou adresu

opvzdelavani@msmt.cz

Publikace je spolufinancovaná Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

Vydalo: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Říjen 2007.

Redakční a grafické zpracování: Naviga 4, s.r.o. (www.naviga4.cz) a Jakub Karman.

Foto: realizátoři projektů, Shutterstock, © European Community 2007

Neprodejná publikace

Tištěno na recyklovaném papíře.